

ΔΟΡΥΦΟΡΟΣ

Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ

τεύχος Ζ' Ιανουάριος 2004

"Πρόληψη για κάθε νόσο, είναι ή παιδεία".

ΤΟ ΗΘΟΣ ΣΤΗΝ ΜΟΥΣΙΚΗ

(συμβαδίζει το ήθος της σύγχρονης μουσικής με αυτό που οι πρόγονοί μας θεωρούσαν

ιδανικό;)

"Μουσική, music, musik, musique, musica, muzsika, muzyka, musiikki, müzik, miwsiq: όλος ο κόσμος όφείλει αυτή την λέξη στους Έλληνες. Μελωδία, αρμονία, συμφωνία, πολύφωνία: κι αυτές επίσης. Ορχήστρα, όργανο, χορός, συγχορδία, τόνος, βαρύτονος, τονική, διάτονο, διαπασών, χρώμα, ρυθμός, συγχοπή : όλα από την Ελληνική. Ο αρχαίος Ελληνικός πολιτισμός ήταν διαποτισμένος από την μουσική. Πιθανόν κανένας άλλος λαός στην ιστορία δεν έχει τόσο συχνά αναφερθεί μέσα από την λογοτεχνία και την τέχνη του στην μουσική και στις εν γένει μουσικές δραστηριότητες.

Εντούτοις, αυτό το σημείο το αγνοούν ουσιαστικά όλοι σχεδόν εκείνοι που σπουδάζουν ή διδάσκουν αυτόν τον πολιτισμό. Ορισμένες φορές, και αυτή ακόμη η ύπαρξή του μόλις και μετά βίας φαίνεται να γίνεται παραδεκτή..."¹

"Το ενδιαφέρον μου για το προκείμενο θέμα ξεκινά από το δεύτερο φοιτητικό μου έτος, όταν, ξεφυλλίζοντας το corpus των αποσπασμάτων της Ελληνιστικής ποίησης του J. U. Powell, Collectanea Alexandrina, έμεινα έκπληκτος όταν συνάντησα ορισμένες μουσικές σελίδες. Αποκαλύπτονταν μεταγραφές των δύο ΔΕΛΦΙΚΩΝ ΠΑΙΑΝΩΝ οι οποίοι αποτελούν τα πλεόν ουσιώδη δείγματα αρχαίας μελωδίας. Απομνημόνευσα τον έναν και την επόμενη άνοιξη, όταν πρωτοπήγα στην Ελθάδα, φθάνοντας στους ΔΕΛΦΟΥΣ τον τραγούδησα με όλη την ένταση της φωνής μου στα χαλάρματα του ιερού όπου πρωτακούστηκε 2084 άνοιξες πρωτότερα..."²

"Όσο γνωρίζει κανείς τους αρχαίους Έλληνες τόσο διαπιστώνει τον τεράστιο ρόλο που έπαιζε η μουσική στον δημόσιο και στον ιδιωτικό τους βίο. Δεν υπάρχει εκδήλωση της ζωής στην πόλη και στην ύπαιθρο -γάμος, κηδεία, συγχομιδή, τρύγος, συμπόσια- που να μην περιλαμβάνει μουσικά στοιχεία λιγότερο ή περισσότερο εξελιγμένα. Ο ήχος του αυλού έδινε τον ρυθμό στους κωπηλάτες, συνόδευε τις κινήσεις όσων αθλούνταν στα γυμναστήρια και στήριζε τον ενθουσιασμό των στρατευμάτων που βάδιζαν προς την μάχη. Καμιά θρησκευτική τελετή - σπονδή, θυσία, πομπή, συλλογική προσευχή- δεν γινόταν χωρίς άσματα και όργανα..."

...Μια τέτοια καλλιτεχνική άνθηση υποθέτει κοινό καλλιεργημένο με πηλατιά μουσική παιδεία".³

Τα παραπάνω αποσπάσματα από τα βιβλία του M. L. WEST «ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ» και του TH. REINACH «Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ», είναι χαρακτηριστικά για να δείχθει η σημασία της μουσικής στην ζωή των προγόνων μας. Μια τόσο σημαντική ενασχόληση, θα ήταν μάλλον αδύνατο να ξεφύγει από την φιλοσοφική προσοχή, προσέγγιση και κρίση. Και έτσι έγινε. Όλοι οι Έλληνες φιλόσοφοι, κατά την αρχαιότητα, ασχολήθηκαν με την ερμηνεία του φαινομένου της μουσικής, αλλά και το ήθος της. Δηλαδή «...τον ηθικό χαρακτήρα που τείνει να εμπνεύσει στην ψυχή η μουσική. Οι νότες οι αρμονίες, τα γένη, το μέλος γενικά και οι ρυθμοί είχαν, κατά την άποψη πολλών αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων, ηθικό σκοπό και δύναμη. Γι' αυτόν τον λόγο αποδίδανε στη μουσική σημαντικότατο εκπαιδευτικό ρόλο».⁴

Ήδη από τα συγγράμματα του Πλάτωνος και Αριστοτέλους καταφαίνεται η υψηλή ηθική δύναμη η οποία απεδίδετο από τους Έλληνες στην μουσική η απολύτως εξελιγμένη θεωρία τους ενώ αφ' ενός φανερώνει την βαθύτατη κατανόηση και τον απεριόριστο σεβασμό τους προς την τέχνη, μαρτυρεί και πόσο εξετιμάτο αυτή ως μέσο μορφωτικό του χαρακτήρα του λαού. Αυτό άλλωστε το εφήρμοσαν στην πράξη στην παιδεία τους όπου η μουσική κατείχε σημαντικότατο μέρος της εκπαιδευσεώς τους.

Ξεκινώντας από τον Πυθαγόρα⁵, ο οποίος ουσιαστικά έθεσε τα θεμέλια στην επιστημονική - φιλοσοφική μελέτη και έρευνα της μουσικής, τόσο σε φιλοσοφικό -θεωρητικό επίπεδο, όσο και σε πρακτικό. Στήριξε την φιλοσοφία του στην μαθηματική προσέγγιση της μουσικής και δημιούργησε ένα μαθηματικό μοντέλο ερμηνείας της μουσικής και των στοιχείων της, την «αρμονία των σφαιρών», την «πυθαγόρεια κλίμακα», τον «κύκλο των πεμπτών» κ.α. Ο Πλάτων⁶ μίλησε για το «ήθος των αρμονιών» που επικρατούσαν στην εποχή του και την επίδρασή τους στην ψυχή και το ήθος του ανθρώπου, λέει:

«...αληθινός μουσικός είναι εκείνος που έχει ρυθμίσει την ζωή του με λόγια και με έργα (στην πράξη) όχι σύμφωνα με την ιωνική ή την φρυγική ή την θυδική, αλλὰ σύμφωνα με την δωρική αρμονία που είναι η μόνη ελληνική («...δωριστί, ἀλλ' οὐκ ἰαστί, οἶμαι δε οὐδε φρυγιστί, οὐδε θυδιστί, ἀλλ' ἥπερ ἰδωριστί ἡ μόνη ἑλληνική ἐστὶν ἁρμονία»)...»⁶ (Δεχόταν την χρήση μόνον της φρυγικής για τους νέους πολέμιστές).

«... Δεν είναι γι' αυτόν τον λόγο, αγαπητέ Γλαύκων, που η μουσική εκπαίδευση είναι σημαντικότερη, γιατί ο ρυθμός και η αρμονία εισδύουν βαθιά στα μύχια της ψυχής και ασκούν σ'

αυτήν ισχυρότατη επίδραση, φέρνοντας μαζί τους και προσφέροντας ομορφιά, αν κανείς εκπαιδευτεί σωστά, ή το αντίθετο;».⁷

Ο Αριστοτέλης βρίσκει την λυδική, πιο κατάλληλη από όλες τις αρμονίες για την παιδική ηλικία, γιατί είναι ευπρεπής και μορφωτική («διὰ τὸ δύνασθαι κόσμον τ' ἔχειν καὶ παιδεῖαν»).⁸

Επίσης αναφέρει ότι, «οι μελωδίες χωρίς αμφιβολία, γεννούν ηθικά συναισθήματα. Κι αυτό γίνεται φανερό ως εξής:

μόλις ἀλλήλαί η φύση των αρμονιών, μεταβάλλονται ταυτόχρονα και οι διαθέσεις των ακροατών. Σε μια αρμονία με θρηνώδη χαρακτήρα, όπως είναι η μιξολυδική, η ψυχή σφίγγεται· ἄλλες μελωδίες μαθηκτές φέρνουν χαϊδάρωση στην διάνοια· ανάμεσα σ' αυτές η μεν δωρική παρέχει γαλήνη, η δε φρυγική συναισθήματα ενθουσιασμού... Το ίδιο συμβαίνει και με τους ρυθμούς· ἄλλοι απ' αυτούς φέρνουν ηρεμία, και ἄλλοι συνταράσσουν την ψυχή· ἄλλοι είναι μονότονοι και ἄλλοι ελευθεριώτεροι. Από τα παραπάνω γίνεται φανερό, ότι η μουσική έχει την δύναμη να διαμορφώνει κατά κάποιον τρόπο το ήθος της ψυχής. Αν λοιπόν μπορεί να το πετυχαίνει, σημαίνει ότι πρέπει να οδηγούμε και να μορφώνουμε τους νέους μ' αυτήν.».⁹

Ο Ηρακλείδης Ποντικός λέει:

«Η δωρική αρμονία εκφράζει το ανδρικό και το μεγαλοπρεπές ήθος (ἡ μὲν δώριος ἁρμονία το ἀνδρῶδες ἐμφαίνει και το μεγαλοπρεπές)»¹⁰

...Με άλλα λόγια η μουσική φέρει και μεταφέρει ήθος, το οποίο συντελεί στην διαμόρφωση του ανθρώπινου χαρακτήρα. Έτσι άλλες από τις ορμές, τις τάσεις και τις διαθέσεις του αναζωογονεί, βελτιώνει και πολλαπλασιάζει, και άλλες ναρκώνει, νεκρώνει και αχρηστεύει. Για τον λόγο αυτό, κατά τον Πλούταρχο, χρειάζεται μεγάλη προσοχή στην μουσική που ακούμε διότι:

«η φαύλη μουσική και τα πονηρά τραγούδια δημιουργούν ακόηστα ήθη και ανάρμοστους τρόπους ζωής, και ανθρώπους που ρέπουν στην μαθητική ζωή, τη νωθρότητα και την υποταγή στις γυναικές».¹¹

Αυτή ήταν συνοπτικά η αντιμετώπιση της μουσικής και του ήθους της από τους προγόνους μας¹². Τι γίνεται όμως σήμερα από τους επιγόνους; Συμβαδίζει το ήθος της σύγχρονης μουσικής με αυτό που θεωρούσαν ιδανικό; Ποια είναι η αντιμετώπιση της στη Ελλάδα του σήμερα;

Σήμερα η μουσική η οποία εκφράζει αυτό που οι πρόγονοι μας θεωρούσαν ιδανικό, ευτυχώς υπάρχει. Αν και όχι με την τότε μορφή της (γίνονται όμως πολύ καλές προσπάθειες αναβίωσής της). Δυστυχώς όμως βρίσκεται στην αφάνεια.

Θα ξεκινήσω από την αντιμετώπιση της μουσικής σε επίπεδο κρατικό –πολιτειακό. Η σημασία που δίδεται από το κράτος στην μουσική φαίνεται στο ποσοστό που κατέχει αυτή στην σημερινή εκπαίδευση. Αδιαφορία (επιεικώς). Το σημερινό κράτος αδιαφορεί ή εσκεμμένα παραμελεί την διδασκαλία της μουσικής στην εκπαίδευσή μας. Πόσοι από εμάς γνωρίζουμε τους τρόπους της αρχαίας ελληνικής μουσικής; Και για να μην κατηγορηθώ ως ακραίος ελληνοκεντρικός, πόσοι από εμάς γνωρίζουμε την γραφή και ανάγνωση της σύγχρονης μουσικής; Η απάντηση είναι ελάχιστοι. Και όσοι γνωρίζουν το οφείλουν στην δική τους αγάπη για την μουσική. Βέβαια το δυστύχημα στην προκειμένη περίπτωση είναι πως κατηγορώ την εξουσία για αδιαφορία σε έναν μόνο τομέα της παιδείας, ενώ αυτή αδιαφορεί για την παιδεία στο σύνολό της. Αυτό όμως είναι θέμα για άλλο τεύχος. Γνωρίζουν ή όχι την σημασία της μουσικής στην εκπαίδευση οι εκάστοτε κυβερνήσεις; Ασφαλώς και ναι. Ίσως να μην το γνωρίζουν τα φερέφωνα τους, αλλά σίγουρα τα υψηλά κλιμάκια το γνωρίζουν. Διότι κατά την γνώμη μου η εξαφάνιση της μουσικής παιδείας από την σύγχρονη εκπαίδευση είναι εσκεμμένη. Ο λόγος είναι η δύναμή της

«... η μουσική έχει την δύναμη να διαμορφώνει κατά κάποιον τρόπο το ήθος της ψυχής. Αν λοιπόν μπορεί να το πετυχαίνει, σημαίνει ότι πρέπει να οδηγούμε και να μορφώνουμε τους νέους μ' αυτήν.».(Αριστοτέλης)

Στο σχέδιο της α-παιδείας της μάζας φυσικά και συμπεριλαμβάνεται η μουσική. Η σωστή εκπαίδευση των νέων επαφίεται σε κάποιους εκπαιδευτικούς (δυστυχώς λίγους) οι οποίοι υπερβάλλουν εαυτόν, στο χάος της σύγχρονης ελληνικής εκπαιδευτικής. Διότι η εξουσία φρόντισε να αδρανοποιήσει τους εκπαιδευτικούς στο σύνολό τους, παρέχοντας μονιμότητα (δηλαδή εφησυχασμό), παραπαιδεία εις βάρος της δωρεάν παιδείας, κομματικοποίηση και παροχές.

Τι αποτέλεσμα όμως έχει η έλλειψη μουσικής παιδείας; Η έλλειψη μουσικής παιδείας επιδρά αρνητικά στο ήθος της σύγχρονης μουσικής και κατά συνέπεια στον χαρακτήρα των σύγχρονων Ελλήνων (αναφέρομαι πάντοτε στην πλειοψηφία). Έτσι παρατηρείται το φαινόμενο της χαμηλής έως μηδενικής ποιότητας της σύγχρονης «λαϊκής μουσικής» το αποκαλούμενο «σκυλάδικο» (και άλλα είδη, αλλά θα ασχοληθούμε με το πιο διαδεδομένο).

Ποια είναι τα θέματα της νεοελληνικής μουσικής; Ο αρρωστημένος έρωτας και το πάθος. Το μοναδικό θέμα. Όλα τα άλλα είναι άνευ σημασίας. Πού οδηγεί όμως το πάθος; Πού μπορούμε να εντάξουμε την μουσική αυτή; Επανερχομαι στα λόγια του Πλουτάρχου:

*«η φαύλη μουσική και τα πονηρά τραγούδια δημιουργούν ακόηστα ήθη και ανάρμοστους τρόπους ζωής, και ανθρώπους που ρέπουν στην μαθητική ζωή, τη νωθρότητα και την υποταγή στις γυναίκες».*¹³

Αλήθεια ποιος δεν υποκλίνεται μπροστά στο μεγαλειώδες νόημα των παρακάτω στίχων του ποιητή:

«Είμαι καλά, περνάω μια χαρά, θέλω να του πεις ψέμματα», «...Χαλαρά!...», «Ψέμματα ήταν τελικά, οι άντρες πως δεν κλαίνε...», «...και με πίνουν τα κλάμματα...», «...μείνε μαζί μου έγκυος...», «Γιατί χωρίς εσένα δεν υπάρχω...», «...είμαι ικανός και να κάνω φόνο...» «...θα ξανάρθεις...» «...θα σου κάνω μακαρόνια με κιμά για να φας...» «αν μου τηλεφωνούσες ν' ακούσω την φωνή σου...» «με σκότωσες με πέθανες, ρεμάλι με κατάντησες...», «άντε γειά μωρό μου...» και άλλα πολλά.

Και λικνίζονται οι νεοέλληνες, προβάλλοντας τα κάλλη τους σε έναν αέναο κύκλο φαυλότητας. Και επιστρέφουμε αργά και σταθερά στα πρωτόγονα ένστικτα της επιδειξέως του αρσενικού προκειμένου να προσελκύσει το θηλυκό. Πάντως εδώ αναδύεται και μια άλλη ικανότητα αυτών που προωθούν αυτήν την φαυλότητα. Η εμπορική. Καταφέρνουν να υποτάσσουν την μάζα, και κερδίζουν από την κατάσταση αυτή. Η ειρωνεία είναι πως όποιον από τους αρμόδιους και να ρωτήσετε, θα συμφωνήσει με τα παραπάνω.

Στο ερώτημα, γιατί η μουσική παιδεία τυγχάνει τέτοιας αδιαφορίας στην πατρίδα μας, και γιατί το ήθος της σύγχρονης μουσικής (στο σύνολό της) δεν συμβαδίζει με αυτό που οι πρόγονοί μας θεωρούσαν ιδανικό· θα απαντήσω με ένα απόφθεγμα του Αριστοτέλη:

«ΤΙΠΟΤΕ ΔΕΝ ΓΙΝΕΤΑΙ ΧΩΡΙΣ ΑΙΤΙΑ»

-
1. M. L. West *Αρχαία Ελληνική μουσική*
 2. M. L. West *Αρχαία Ελληνική μουσική*
 3. Th. Reinach *Η Ελληνική μουσική*
 4. Σόλων Μιχαηλίδης *Εγκυκλοπαίδεια της Αρχαίας Ελληνικής Μουσικής*
 5. Στην πραγματικότητα η περί μουσικής μελέτη και φιλοσοφία ανάγεται σε πολύ παλαιότερους -μυθολογικούς χρόνους και έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική μυθολογία.
 6. ΠΛΑΤΩΝ *Λάχης* XIV. 188D (Ο ΠΛΑΤΩΝ επίσης αναφέρεται στην μουσική και στο έργο του *Πολιτεία*, *Νόμοι*, και στους διαλόγους *Τίμαιος*, *Γοργίας*, *Φίληβος*)
 7. ΠΛΑΤΩΝ *Πολιτεία* τρίτο βιβλίο
 8. Αριστοτέλης *Πολιτικά* Η', 7, 11, 1342B
 9. Γιώργος Αμαργιανάκης. Από την διάλεξή του στο Αετοπούλειο Πολιτιστικό Κέντρο Κύκλος Διαδρομές -Σταθμοί της ελληνικής μουσικής, 26 Απριλίου 1993.
 10. Ηρακλείδης Ποντικός *Περί Μουσικής* βιβλίο τρίτο Αθην. ΙΔ', 624D, 19
 11. Πλούταρχος ΗΘΙΚΑ *Περί Μουσικής*
 12. Και όχι μόνο. Η περί μουσικής φιλοσοφία δεν σταμάτησε να υφίσταται. Την αρχή των Ελλήνων φιλοσόφων υιοθέτησαν πολλοί. Για παράδειγμα ο Έγγελος θεωρεί την μουσική την πιο ολοκληρωμένη τέχνη και γράφει σχετικά: «...Γιατί αυτό που η μουσική συλλαμβάνει είναι τούτη ακριβώς η σφαίρα, η εσωτερική αίσθηση, η αφηρημένη αυτοαντίληψη, θέτοντας έτσι μαζί σε κίνηση την έδρα των εσωτερικών αλλαγών, την καρδιά, το θυμικό, αυτό το απλό συμπυκνωμένο επίκεντρο ολόκληρου του ανθρώπου.» (Η ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ)
 13. Πλούταρχος ΗΘΙΚΑ *Περί Μουσικής*
-

Η ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΕ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΗ ΟΛΙΓΑΡΧΙΑ!

(Ή μήπως το όνειρο της Δημοκρατίας στην σύγχρονη Ελλάδα δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ;)

Παρατηρώντας τις τελευταίες ημέρες τις πολιτικές «εξελίξεις» στην χώρα μας, ο πειρασμός και η αίσθηση του χρέους ως προς την συμμετοχή εις τα κοινά, υπερνίκησαν τις όποιες αμφιβολίες υπήρχαν για το εάν η αναφορά σε ένα θέμα σαν και αυτό θα έπρεπε να θιχτεί μέσα από τον ΔΟΡΥΦΟΡΟ υπό τον φόβο της πολιτικής «ταμιελοποίησης». Αναλαμβάνοντας λοιπόν την όποια ευθύνη...

...Είναι κάποια πράγματα που δεν αλλάζουν. Ένα από αυτά είναι η αντίληψη των εξουσιαστών για την μάζα. Για τον κοινό άνθρωπο. Τουλάχιστον αυτή την εξήγηση δίνω για την πολιτική κατάσταση στην χώρα μας. Και γιατί να αλλάξει άλλωστε όταν καταφέρνουν να πείσουν τον απλό άνευ παιδείας, αλλά και τον δήθεν μορφωμένο (εξειδικευμένο) Έλληνα πολίτη πως οι πολιτικές (αν-) ικανότητες είναι κληρονομικές; Όταν καταφέρνουν να ονομάζουν ΝΕΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΚΗΝΙΟ¹ την ίδια κάστα ανθρώπων που έχει καταλάβει τις πολιτικές εξουσίες κάποιες δεκαετίες τώρα και δεν λέει να απαγκιστρωθεί;

Η πολιτική κατάσταση στην πατρίδα μας έχει μεταβληθεί ουσιαστικά σε κληρονομική ολιγαρχία όπου ο υιός διαδέχεται τον πατέρα, ο ανιψιός τον θείο και ούτω καθ' εξής (για περαιτέρω λεπτομέρειες δεν έχετε παρά να ανατρέξετε στην λίστα των βουλευτών «μας»). Έτσι έχουμε μια ομάδα πολιτικής εξουσίας η οποία σπέρνει τους αυλικούς της ενίοτε ως ηγέτες παράπλευρων ομάδων όπου τους «επαναπροσλαμβάνει» ανάλογα με τις εκάστοτε πολιτικές εξελίξεις. Παρακολουθούμε το προεκλογικό υπερθέαμα στα ΜΜΕ (μέσα ενημέρωσης της μάζας) όπου οι υποτακτικοί και τα παράσιτα δίνουν τον καλύτερο εαυτό τους στον αγώνα της ανάδειξης του πιο υποτακτικού, έτσι ώστε, όταν περισσέψουν κάποια ψίχουλα από την πίτα να μην τους ξεχάσουν.

Αλήθεια πόσες ώρες θα καταναλωθούν σε προεκλογικές συζητήσεις και συμπεράσματα; Αλήθεια πιο θα είναι το θέμα των συζητήσεων αυτών; Μήπως το πρόγραμμα των κομματαρχών για τα προβλήματα της πατρίδος μας; Πόσες φορές θα ακούσετε την λέξη ΕΛΛΑΔΑ σε αυτές τις συζητήσεις; Και αν αναρωτηθούμε όλοι μας, τότε καταναλώθηκαν τόσες ώρες δημόσιας συζήτησης για την παιδεία; Ποιος «πατέρας» ή «θείος» έκανε κάτι για να υπάρξει κοινωνική δικαιοσύνη η οποία είναι βασική προϋπόθεση για την επιβίωση μιας πολιτείας; (ΠΛΑΤΩΝ πολιτεία). Στο πολιτικό αυτό παιχνίδι δεν υπάρχουν νικητές και ηττημένοι. Δεν γνωρίζω πολιτικό οποιουδήποτε κόμματος που να αντιμετωπίζει τα προβλήματα του καθημερινού Έλληνα. Απλά η μόνη ήττα τους είναι στην πλεονεξία. Τα οικονομικά συμφέροντα δεν έχουν χρώμα. Ο μόνος χαμένος στην υπόθεση είναι η ΕΛΛΑΔΑ και ο Ελληνικός λαός, ο οποίος **πληρώνει την αδιαφορία του**. Το αίτημα της άμεσης δημοκρατίας είναι σήμερα πιο επίκαιρο από ποτέ.

Στο χέρι μας είναι να μην επαληθευτεί ο ποιητής:

...Καληνύχτα Κεμάλ αυτός ο κόσμος δεν θα αλλάξει ποτέ!

Αυτά τα λόγια είναι ο εφιάλτης μου...

1. Πρωτοσέλιδο του ΒΗΜΑΤΟΣ Κυριακή 4 Ιανουαρίου 2004

ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΣ

Νά άνεβαίνεις πνευματικά και ήθικα, Νά πλάθεις συνείδηση πάνω από θρησκείες και δόγματα, Νά γνωρίζεις πως οι άνθρωποι είναι ίσοι αλλά όχι όμοιοι, Νά βλέπεις τον κόσμο κάτω από ένα πρίσμα παγκόσμιου πολιτισμού και όχι υπό την έποπτεϊαν ενός μεγάλου αδελφού.

Τό παρόν πόνημα δέν ανήκει σέ καμιά πολιτική, θρησκευτική ή οικονομική παράταξη ή όργάνωση. Είναι ύγιής κριτική σκέψη και σκοπό έχει νά ενημερώσει και νά προτείνει λύσεις γιά τό αδιέξοδο στό όποιο οδηγούμαστε. Τυπώνεται σέ φωτοτυπίες μέ έξοδα μου και ό αριθμός τών φύλλων άνά μήνα καθορίζεται από τά οικονομικά μου.

Άν συμφωνείτε μέ τά όσα γράφονται, μή τό πετάξετε. Τό λιγότερο πού μπορείτε νά κάνετε είναι νά τό δώσετε σέ κάποιον άλλον.

<http://www.geocities.com/afypnisis>

doryforos2003@yahoo.gr